

Αγάλματα Κολοκοτρώνη και η Περικεφαλαία του

Έρευνα και επιμέλεια κειμένων:
Δημήτρης Συμεωνίδης JP

Ο Κολοκοτρώνης της Αθήνας-Μέρος ν'

Ο Κολοκοτρώνης στο Ραμοβούνι Μεσσηνίας

Ο τελευταίος χρονολογικά έφιππος ανδριάντας του Κολοκοτρώνη βρίσκεται στο χωριό Ραμοβούνι της Μεσσηνίας, τόπο γέννησης του Κολοκοτρώνη. Το χωριό Ραμοβούνι βρίσκεται στο βόρειο άκρο του νομού Μεσσηνίας, στην πρώην επαρχία Τριφυλίας, 45 χλμ. ΒΔ της Καλαμάτας και μαζί με τις Τοπικές κοινότητες Άνω Δωρίου, Βασιλικού, Κόκλας, Κούβελα, Μάλθης, Χαλκιά, Χρυσοχωρίου και Ψαρίου αποτελούν τη Δημοτική Ενότητα Δωρίου, η οποία σήμερα υπάγεται διοικητικά στο δήμο Οικαλίας. Στο βουνό αυτού του χωριού γεννήθηκε κάτω από ένα δέντρο (βελανιδιά) στις 3-4-1770 (Δευτέρα της Λαμπρής) ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνης του Κωνσταντίνου και της Γεωργίτσας (Ζαμπιάς, Τζατζιάς), το γένος Κωτσάκη, προεστού της Αλωνίσταινας. Ο ίδιος διηγείται στον Τερτσέτη: εγεννήθηκα εις τα 1770, Απριλίου 3, την Δευτέρα της Λαμπρής... εις βουνό, εις ένα δένδρο από κάτω, εις την παλαιάν Μεσσηνίαν, ονομαζόμενον Ραμοβούνι.

Το Σεπτέμβριο του 2006 ο Σύλλογος Πελοποννησίων Θεσσαλονίκης «Ο ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ» με πρωτοβουλία του προέδρου του, Αναστάσιου Καλαμπόκη, φιλοτέχνησε ανδριάντα του έφιππου Κολοκοτρώνη, που κρατάει στο δεξί του χέρι το γιγαγάνι και στο αριστερό το λάβαρο της Επανάστασης. Στην απόφαση του Συλλόγου σημειώνεται ότι η κατασκευή του αγάλματος αποτελεί ελάχιστο φόρο τιμής για την ακροτελεύτια και ατίμητη παρακαταθήκη, που μας άφησε ο ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ με αυτές τις αδρές γραμμές: πρέπει να φυλάξετε την πίστη σας και να την στερεώσετε, όταν επιάσαμε τα άρματα είπαμε πρώτα υπέρ πίστεως και έπειτα υπέρ πατρίδος.

Η ανέγερση του έφιππου ανδριάντα του Κολοκοτρώνη στο Ραμοβούνι Μεσσηνίας στοίχισε το ποσό των 190.000 € και μεταξύ των χορηγών του ήταν ο Αναστάσιος Ηλ. Καλαμπόκης, Πρόεδρος του Συλλόγου, που κατέθεσε 18.000 €. Μια βελανιδιά, κάτω από την οποία η παράδοση λέει πως γεννήθηκε ο «Γέρος του Μωριά», και ένα παλιό εκκλησιάκι, κάτω από το οποίο αναβλύζει μια πηγή, δίπλα από τον επιβλητικό ανδριάντα του έφιππου στρατηλάτη, προσυπογράφουν το ιστορικό γεγονός. Η εγκατάσταση του ανδριάντα του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη στο βάθρο του στο Ραμοβούνι Μεσσηνίας έγινε τις 16 Αυγούστου 2007 και στις 20 Νοεμβρίου 2007 ο πρόεδρος της Δημοκρατίας Κάρολος Παπούλιας τέλεσε τα αποκαλυπτήρια του ανδριάντα.

Σύμφωνα με πρωτόκολλο του Συλλόγου Πελοποννησίων Θεσσαλονίκης «Αντάωμα των Απανταχού Πελοποννησίων θα

Ο Γέρος του Μωριά

πραγματοποιείται εφεξής κάθε έτος στον γενέθλιο τόπο του Κολοκοτρώνη, στο Ραμοβούνι Μεσσηνίας και ειδικότερα θα πραγματοποιείται το πρώτο Σάββατο του μηνός Αυγούστου εκάστου έτους». Όπως σημειώνεται στο πρωτόκολλο, «η οργάνωση και η εποπεία της διοργάνωσης τίθεται από τούδε και στο εξής υπό την αποκλειστική αρμοδιότητα της Περιφέρειας Πελοποννήσου και της αντιπεριφέρειας Μεσσηνίας, οι οποίες και θα μεριμνούν για τη διοργάνωση του κάθε έτος».

Η προτομή του Κολοκοτρώνη στο Άργος

Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνη είναι η πλέον προσφιλής προσωπικότητα της νεοελληνικής γλυπτικής. Μόνο ο Ελευθέριος Βενιζέλος τον προσεγγίζει, αλλά και αυτός από απόσταση. Η κοινή αποδοχή στο πρόσωπό του Κολοκοτρώνη αποτυπώνεται με πληθώρα εκδηλώσεων και άλλων εκφράσεων τιμής, που εξακολουθούν ενάμισι αιώνα μετά το θάνατό του. Επίσημοι κρατικοί θεσμοί επέλεξαν να φιλοτεχνηθεί η μορφή του σε χαρτονομίσματα, νομίσματα και γραμματόσημα. Το πορτραίτο του κατέχει πε ρίοπη θέση ανάμεσα στους ήρωες του 1821 σε σχολικές αίθουσες, γιορτές, διαλέξεις, ομιλίες, ποικίλα έντυπα. Κινηματογραφικά ή θεατρικά έργα. Ακόμη και διαφημίσεις χρησιμοποίησαν τη μορφή του για να προβάλλουν επίκαιρα μηνύματα ποικίλου χαρακτήρα. Και βέβαια ο θυμόσοφος γέρος με την περικεφαλαία έγινε αγαπημένη φιγούρα των σκιτσογράφων.

Οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης έδωσαν το όνομά του σε δρόμους και πλατείες. Μόνο στην Αθήνα και στους όμο-

ρους Δήμους περίπου πενήντα δρόμοι και πέντε πλατείες φέρουν το όνομά του. Διάφοροι φορείς θεώρησαν ότι έπρεπε ο ανδριάντας ή η προτομή του να κοσμούν δημόσιους χώρους. Προτομές και ανδριάντες του υπάρχουν σχεδόν σε κάθε πόλη της νοτίου Ελλάδας, αλλά και σε αρκετές πόλεις στην υπόλοιπη επικράτεια. Οι πλέον διάσημοι είναι οι δίδυμοι ορειχάλκινοι έφιπποι ανδριάντες του, που τοποθετήθηκαν σε κεντρικές πλατείες της Αθήνας, του Ναυπλίου και της Τρίπολης. Πλήθος άλλοι ανδριάντες ή προτομές του Κολοκοτρώνη έχουν τοποθετηθεί στα Δερβενάκια, στη Θεσσαλονίκη, σε γειτονίες της Αθήνα και σε δημόσιους χώρους σε Δήμους της Αττικής, όπως στο Α΄ Νεκροταφείο, Χολαργό, Νέα Φιλαδέλφεια, Χαϊδάρι, Παπάγου, Μαρούσι, Δάφνη και αλλού.

Το Άργος δε θα μπορούσε να αποτελεί εξαίρεση. Η προτομή του Κολοκοτρώνη τοποθετήθηκε στην οδό Φειδωνος επί της πλατείας Δημητρίου Πλαπούτα από τον Σύλλογο Αρκάδων Άργους. Το κόστος καλύφθηκε με χρήματα του Συλλόγου των μελλών του και δωρεές. Την πρωτοβουλία είχε ο Αργεΐος χρυσοχός και τότε πρόεδρος του συλλόγου Ανδρέας Μέγκος, ο οποίος κατάγεται από το Ελαιχώρι Κυνουρίας. Ο Κολοκοτρώνης παρουσιάζεται με τη χαρακτηριστική του περικεφαλαία στο κεφάλι. Έχει παχύ μουστάκι, ενώ το κεφάλι του είναι στραμμένο ελαφρώς προς τα αριστερά. Στην βάση της προτομής αναγράφονται τα λόγια: ΘΕΟΔ. ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗΣ 1770 - 1843 ΤΙΜΗ & ΔΟΞΑ ΣΤΟΝ ΓΕΡΟ ΤΟΥ ΜΩΡΙΑ και πιο κάτω ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΡΚΑΔΩΝ ΑΡΓΟΥΣ 1999», αλλά, δεν δίδονται πληροφορίες για τον καλλιτέχνη.

Η συνέχεια την άλλη Παρασκευή

Ο Θεόδωρος Κολοκοτρώνη είναι η πλέον προσφιλής προσωπικότητα της νεοελληνικής γλυπτικής. Μόνο ο Ελευθέριος Βενιζέλος τον προσεγγίζει, αλλά και αυτός από απόσταση. Η κοινή αποδοχή στο πρόσωπό του Κολοκοτρώνη αποτυπώνεται με πληθώρα εκδηλώσεων και άλλων εκφράσεων τιμής, που εξακολουθούν ενάμισι αιώνα μετά το θάνατό του.